

Suriye Göç Krizi Hakkında Güvenlik Endişeleri: Türkiye ve AB Ülkeleri Karşılaştırması

İpek Ferihanaz Keskin*, Oğuzhan Yanarışik**

Öz: 2011 yılında başlayan Suriye İç Savaşı, çok büyük göç dalgalarına yol açmıştır. Bu çalışmanın temel amacı, bölgesel ve küresel bir sorun haline gelen Suriye Göç Krizini ortaya çıkardığı güvenlik endişeleri bakımından karşılaştırmalı bir şekilde incelemektir. Bu kapsamda, Avrupa Birliği'nde en fazla Suriyeli göçmen kabul etmiş üç ülke (Almanya, İsveç, Avusturya) ile en az Suriyeli göçmen kabul etmiş üç ülke (Slovakya, Çekya, Macaristan) ve Türkiye olmak üzere üç farklı kategoride karşılaştırmalı bir analiz yapmaktır. Bu üç kategorideki aktörlerin Suriye Göç Krizi konusundaki tutumları 'güvenlik endişeleri' alt başlığında değerlendirilmektedir. Tarafların, kriz sürecinde değişen iç dinamikleri ve göç krizi bağlamında gerçekleşen ortak ilişkileri ayrıca analiz edilmektedir. Çalışmanın temel iddiası; göç krizinin, bu çalışmada ele alınan ülkelerin kendi içlerinde ve birbirleriyle ilişkilerinde değişimlere sebep olduğu; söz konusu ülkelerde göçmenlere dair 'güvenlik tehdidi' algısının gerçek suç işleme istatistiklerine göre çok daha ileri boyutta olduğu şeklindedir.

Anahtar Kelimeler: Göç ve Güvenlik, Suriye Göç Krizi, Suriyeli Göçmenler, Avrupa Birliği Göç Politikaları, Türkiye Göç Politikası

* Yüksek Lisans, Polis Akademisi, Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, Uluslararası Güvenlik Ana-bilim Dalı, ORCID: 0000-0003-2069-0881, e-posta: nazkeskin95@gmail.com

** Dr. Öğr. Üyesi, Polis Akademisi, Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, Uluslararası Güvenlik Ana-bilim Dalı, ORCID: 0000-0003-3442-4779, e-posta: yanarisik@gmail.com

Security Concerns about Syrian Migrant Crisis: Comparison of Turkey and EU Countries

İpek Ferihanaz Keskin, Oğuzhan Yanarışık

Abstract: The Syrian Civil War, which started in 2011, led to huge migration waves. The main purpose of this study is to examine the Syrian migration crisis from a security perspective in a comparative way. In this context, it makes a comparative analysis of the policies of three different categories of host countries; i.e. EU countries with the greatest number of Syrian migrants (Germany, Sweden, Austria), EU countries with least number of Syrian migrants (Slovakia, Czechia, Hungary) and Turkey. The attitudes of these actors about the Syrian migration crisis are evaluated under the sub-title of 'security concerns'. The changing internal dynamics of the parties during the crisis and their mutual relations within the context of the refugee crisis are also analyzed. The main claim of the study is that the migration crisis caused changes in the relations between the countries studied in this study; and the perception of 'security threats' from immigrants in these countries is much worse than actual crime statistics.

Key Words: Migration and Security, Syrian Migration Crisis, Syrian Migrants, Migration Policy of the European Union, Migration Policy of Turkey

Giriş

İnsanlar tarih boyunca, çeşitli sebeplerden ötürü birçok kez buldukları yerleri terk ederek farklı bölgelere yerleşmişlerdir. Göç, kelime anlamıyla “ekonomik, toplumsal, siyasi sebeplerle bireylerin veya toplulukların bir ülkeden başka bir ülkeye, bir yerleşim yerinden başka bir yerleşim yerine gitme işi, taşınma, hicret, muhaceret” olarak tanımlanmaktadır (Güneş, 2020, s. 315). Fakat göç olgusu, günümüz şartlarında bu tanımlamanın çok ötesindedir ve sadece demografik bir kavram olmaktan uzaktır.

Uluslararası alanda, özellikle Ortadoğu ve Avrupa nezdinde, son on yılın en büyük ortak problemlerinden biri 2011 yılında başlayan Suriye Göç Krizi olmuştur. Söz konusu kriz, milyonlarca insanı yerinden ederek hem Suriye vatandaşlarını hem de diğer ilgili ülkeleri, çözülmesi zor bir durumun ortasına atmıştır. Suriye’den gelen legal veya illegal göç topluluklarının, büyük oranda Doğu Akdeniz göç yolunu kullanarak deniz sınırlarını geçmesi yani doğrudan veya dolaylı olarak Türkiye’yi transit ülke olarak kullanması, uzun süredir durağan ilerleyen AB- Türkiye ilişkilerinin hareketlenmesine sebep olmuştur. Bu durum da göçmen krizi konusunda kendi arasında bile fikir birliğine varamayarak bir nevi sıkışmış hissedilen AB’nin Türkiye ile bu konuda uzlaşmasını birinci öncelik haline getirmiş. Bu kapsamda AB, Türk hükümeti ile mültecilerin akıbeti konusunda yoğun bir diyalog başlatmıştır (Özer, 2017, ss. 44-45). Nitekim Türkiye’nin AB ile bu konuda gerçekleştirdiği diyalogların neticesi, karşılıklı fayda sağlanması amaçlanan “Geri Kabul Antlaşması’na çıkmıştır.

Bu çalışmada, Avrupa’da Avrupalılarca, Türkiye’de Türklerce ele alınmış olan “Göç Krizi” konusu, her iki tarafın da konuya yaklaşımları ve oluşturdukları politikalar karşılaştırılarak, farklı bir bakış açısı geliştirilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda Avrupa Birliği; göç krizi konusunda en aktif ve pasif üç ülke olarak iki gruba ayrılmıştır. Çalışmaya konu olan ülkelerin belirlenmesinde, bu konudaki istatistiklerin ortaya konulmasında ve üzerine yapılan yorumlarda Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği’nin verileri esas alınmıştır. Çalışmanın zaman aralığı olarak Suriye Krizi’nin patlak verdiği kabul edilen 2011 yılı ile mevcut son verilerin kesin bir şekilde elde edilebildiği 2019 yılları arası alınmıştır. Ele alınan konunun tabiatı dolayısıyla, çalışmada en çok başvurulan yöntem, ikincil kaynakların taranması ve tarihsel karşılaştırmalı araştırma olmuştur. Krizin ve doğal olarak zaman aralığının güncel olması dolayısıyla mevcut kamuoyu araştırmaları ve medya analizi de kullanılmıştır.

Suriye Göç Krizi

2011’de başlayan ve özellikle bölge ülkeleri ve Avrupa olmak üzere tüm dünyaya etki eden Suriye Göç Krizi, yakın tarihte çözümüne adına en çok çaba sarf edilen

krizlerden biri olmuştur. Ortadoğu'da yakın geçmişte yaşanan diğer sorunlara ve iç savaşlara nazaran bu kriz, başta Türkiye olmak üzere diğer yakın coğrafyadaki ülkeleri ve akabinde Avrupa'yı doğrudan sürecin içine almıştır. Söz konusu ülkeler, kriz nedeniyle yerinden edilen Suriyelilerle, bizzat karşı karşıya kalmaları durumunda, ulusal veya uluslararası düzenlemelerin pratikte işleme-yişini de bizzat deneyimlemişlerdir. İç savaşın başlangıcıyla, Suriye halkının can ve mal güvenliğini korumak adına önce Türkiye'ye, ardından Avrupa ülkelerine gerçekleştirmeye başladığı göçmen akını, krizi söz konusu ülkelerin ana sorunu haline getirmiştir. Bu noktada kriz, İkinci Dünya Savaşından bu yana, bu seviyede bir insani krizle karşı karşıya kalmayan 'Avrupa'nın Göçmen Krizi' olarak adlandırılmaya başlanmıştır (Saatçioğlu, 2017, s. 212).

Devletlerin bu doğrultuda yaptığı ulusal çalışmaların yanı sıra, bölgesel ve uluslararası birtakım çalışmaları olmuştur. Avrupa Birliği kendi içinde, topluluk olarak yaptığı uygulamalarda büyük oranda fikir ayrılıklarıyla karşılaşmıştır. Daha önce yürürlüğe koyduğu sistemler, beklenen şekilde sonuç vermemiştir. Buna ek olarak, göçmenler için alınan kararlar hususunda, Almanya, İsveç ve Avusturya'nın başını çektiği bazı topluluk üyeleri oldukça aktif rol almış ve çözüm odaklı hareket etmişlerdir. Slovakya, Çekya ve Macaristan'ın içinde olduğu bazı üyeler ise ısrarla uzlaşmaya karşı hareket etmiş ve ulusal yaklaşımı ön plana almışlardır. Bu durum, topluluk üyeleri arasında fikir çatışmalarına neden olarak, birliğin amacına aykırı pozisyonlara girmesine neden olmuştur. Topluluk içinde takınılan bu farklı tutumlara ek olarak, Suriyeli göçmenler konusunda, doğrudan etkilenen ve bu bağlamda en aktif rolü almak durumunda kalan, Türkiye Cumhuriyeti olmuştur. Maddi ve manevi açılardan bakıldığında, azımsanmayacak bir sorumluluk aldığı açıkça görülen Türkiye, ulusal ve uluslararası alanda bu kriz için oldukça çaba sarf etmiştir.

Avrupa ülkeleri, krizle mücadelede beraber hareket etmeyi kendilerine öncelikli ilke edinmeyi amaçlamışlardır. Fakat belli başlı ülkelerin tüm çabalarına rağmen, ortak bir politika doğrultusunda uygulamaya geçilememiştir. Almanya, İsveç ve Avusturya, sürecin başından beri, Avrupa Birliği üye ülkeleri içerisinde ortak bir uygulama için en çok çaba sarf eden ülkeler olmuşlardır. Özellikle, göçmenlerin Avrupa'da yerleştirilmesi hususunda, Avrupa Birliği içinde en aktif rol alan bu üç ülke, söz konusu topluluk içinde en çok sığınmacı kabul eden ülkeleri oluşturmaları dolayısıyla bu şekilde nitelendirilmiştir. Beklenmedik bir şekilde, göç akınına uğrayan bu devletler, diğer topluluk üyelerinden, özellikle mülteci kabul sayısı hususunda yük paylaşımı talep etmişlerdir. Buna rağmen, bu konuda yapılan çalışmalardan pratikte olumlu sonuçlar alınamamıştır.

Tablo 1. Yıllara Göre Almanya, İsveç ve Avusturya'ya Kabul Edilen Mülteci/Sığınmacı Sayısı

Yıl	Almanya		İsveç		Avusturya	
	Mülteci	Sığınmacı	Mülteci	Sığınmacı	Mülteci	Sığınmacı
2011	10.155	4.713	1.206	485	903	456
2012	18.165	5.986	6.051	3.751	1.675	694
2013	21.253	10.566	17.984	6.808	2.748	1,561
2014	40.994	29.591	34.285	19.011	6.653	4.872
2015	115.604	81.582	52.707	49.286	14.894	18.669
2016	375.122	100.527	96.914	7.085	30.958	9.812
2017	496.674	70.833	103.614	3.531	43.888	3.937
2018	532.065	52.396	109.343	2.353	49.179	1.538
2019	572.818	41.280	113.418	2.226	51.955	1.304

Kaynak: Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (2020)

Doğu Avrupa ülkeleri, aynı zamanda bir kısmı eski Doğu Bloku ülkeleri, söz konusu göç olduğunda, çoğunlukla dezavantajlı konumda bulunmuşlardır. Bu dezavantaj, 2011 yılında meydana gelen Suriye Krizi ve akabinde yaşanan göç akını ile de kendini göstermiştir. Slovakya, Çekya ve Macaristan, göç etmek isteyen sığınmacıların, özellikle seçtiği hedef ülkelerinden olmamışlardır. Buna rağmen, sürecin başından beri söz konusu üç ülke, sığınmacıların Avrupa'ya gelmesi fikrine şiddetle karşı çıkmışlardır. Avrupa Birliği nezdinde, bu hususta alınan kararlar ve uygulanmaya çalışılan politikalar bazında oldukça pasif kalan bu ülkeler, geri kalan topluluk üyelerine karşı da bu konudaki ısrarlarını sürdürmüşlerdir.

Tablo 2. Yıllara Göre Slovakya, Çekya ve Macaristan'a Kabul Edilen Mülteci/Sığınmacı Sayısı

Yıl	Slovakya		Çekya		Macaristan	
	Mülteci	Sığınmacı	Mülteci	Sığınmacı	Mülteci	Sığınmacı
2011	23	0	23	0	42	0
2012	24	0	54	70	86	0
2013	26	0	149	25	141	184
2014	40	0	236	54	334	823
2015	47	0	365	42	476	18.607
2016	54	0	365	17	584	864
2017	17	0	365	38	925	108
2018	14	0	448	10	971	5
2019	14	5	408	18	934	5

Kaynak: Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (2020)

Özellikle son yıllarda yaşanan Suriye Krizi dolayısıyla, Türkiye yeni bir göçmen akınıyla karşı karşıya kalmıştır. Uyguladığı göç politikalarının yanı sıra, coğrafi konumu sebebiyle, Suriyeli göçmenler için, geçiş veya varış noktası olarak, akla gelen ilk seçenek olmuştur. Bu hususta Türkiye, ulusal göç politikalarına ek olarak, Avrupa Birliği ile iş birliği içine girmiştir. 2020 itibarıyla yerinden olan 6,6 milyon Suriyeli mültecinin akıbeti hususunda, sürecin başından beri Avrupa Birliği ile koordineli birtakım çalışmalar yürütmüştür. Sayısal olarak ifade edilirse, Türkiye 2020 itibarıyla 3.576.370 Suriyeli mülteciye ev sahipliği yapmıştır. Krizin başlangıcı olarak kabul edilen 2011 yılı sonrasında, özellikle 2014'ten itibaren bu sayıda katlanan bir artış oranı gözlemlenmektedir.

Krizin ilk dönemlerinde Avrupa Birliği ülkeleri henüz göç akınıyla karşılaşmadığı halde; Türkiye sürecin başından beri krizden doğrudan etkilenmiştir. İç karışıklıkların başladığı dönemde, Suriye'den gelen az sayıda kişiye, doğrudan geçici koruma sağlamıştır. 2012 ve sonrasında yaşanan beklenmedik artışla beraber, “Suriye ile tarihi, kültürel ve komşuluk bağları olan Türkiye” konuya tepkisiz kalmayarak, krizden etkilenen tüm Suriye vatandaşlarına “açık kapı politikası” izleyeceğini duyurmuştur (Göç İdaresi Müdürlüğü, 2019). Hükümetin yaptığı açıklamada, Suriyeliler ‘misafir’ olarak belirtilmiştir. Çatışmalardan kaçan ‘misafirlere’ kapıların açık tutulacağı eklenerek, gelenlerin temel ihtiyaçlarının Türkiye Cumhuriyeti tarafından karşılanacağı ve kimsenin zorla geri gönderilmeyeceği ifade edilmiştir (Mazman ve İzci, 2018, s. 279).

Tablo 3. Yıllara Göre Türkiye'ye Kabul Edilen Mülteci ve Sığınmacı Sayısı

Yıl	Mülteci	Sığınmacı
2011	19	205
2012	248.466	200
2013	585.601	110
2014	1.557.899	250
2015	2.503.549	297
2016	2.823.987	180
2017	3.424.237	162
2018	3.622.366	111
2019	3.576.370	0

Kaynak: Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (2020)

Güvenlik Endişeleri Bakımından Almanya, İsveç ve Avusturya

Göçmenler hususunda, toplumların genel yargısına bakıldığında, özellikle 3. Dünya ülkelerinden göç etmiş kişiler hakkında olumsuz bir kanı bulunmaktadır. Söz konusu göçmenlerin, geldikleri ülkeye adaptasyonları, toplumun değerlerine ve kültürüne entegrasyonuna bağlı olarak bu ön yargı değişmektedir. Son yaşanan Suriye Krizinde de Avrupa gelen sığınmacılara karşı böyle bir kanı içerisinde olmuştur. Öngörülemez düzeyde vuku bulan insan akını karşısında, Avrupa Birliği üyeleri, ülkeleri adına güvenlik endişeleri olduğunu açıkça belirtmişlerdir. Buna binaen söz konusu toplulukların suç eğilimleri incelenmiş ve önlemek adına birtakım girişimlerde bulunulmuştur.

Almanya'ya 50'li ve 60'lı yıllarda başlayan iş gücü göçü, bilindiği gibi bu alanda modern dünyada ilklerden birini oluşturmuştur. O dönem elde edilen istatistiklere göre, çeşitli ülkelerden gelen 'misafir işçiler' ülkenin suç oranlarında gözle görülür bir değişim oluşturmamıştır. Alman vatandaşlık yasasında yaşanan reformlarla, bu misafirlerin büyük bir kısmı, devamında Alman vatandaşı olarak hayatlarını sürdürmüştür. 1980'lerde yoğun bir şekilde Almanya'ya göç eden bir diğer kesim de belirli bir vatanları bulunmayan Arap ve Kürt kökenli topluluklar olmuştur. Bu süreçte, çalışma izinleri mevcut olmasına rağmen büyük çoğunluğu sosyal yardım alan bu topluluklar, Almanya'ya uyum sağlamakta zorlanmışlardır. Söz konusu bu topluluklardan, aynı aşiret veya aileye mensup olanlar, yasadışı birçok sektörde aktif olmuşlardır. Buna ek olarak, Avrupa değerlerine aykırı hareket ettiği düşünülen topluluklar, göçmenlerin ülkeye entegrasyonunun başarısız olduğu durumlarda meydana gelebilecek olayları açıkça göstermiştir (Bojan, 2018).

Günümüzde Suriye Krizi ertesinde ortaya konulan istatistikler, göçmenlerin suç eğilimlerinin sanılandan daha düşük bir oranda seyrettiğini göstermektedir. Alman Federal Ceza Soruşturma Bürosu, mültecilerin karıştığı suç oranları ile Alman vatandaşları tarafından işlenen suç oranlarının aynı düzeyde olduğunu ifade etmiştir (Deutsche Welle, 2015). 2016'da ise bu açıklamanın aksine, mültecilerin karıştığı suçların artışa geçtiği gözlemlenmiştir. Fakat söz konusu artışa sebep olan mültecilerin, genel toplam içerisinde küçük bir yüzdeye sahip oldukları; daha özetle ifade etmek gerekirse, hep aynı kişilerin suç işlediği belirlenmiştir (The Telegraph, 2017). Söz konusu suçlar içerisinde, en yüksek oranları hırsızlık ve dolandırıcılık oluşturmuştur. En az orana ise cinayetin sahip olduğu açıklanmıştır. Göçmenler tarafından işlenen en yaygın suç, toplu taşıma ücretlerinin ödenmemesi olmuştur (Deutsche Welle, 2016).

İlerleyen yıllarda yapılan araştırmalar da öncekiler gibi göstermektedir ki dönem dönem gerçekleşen istisnai olaylar haricinde göçmen nüfus Almanya'da yüksek bir suç oranı temsil etmemektedir. Avrupa'da özellikle son kriz sonrasında yükselen aşırı sağın göçmen karşıtlığı, bu hususta da etken rol oynayarak

mültecilerin suç işlediğine dair bir ön yargıya sebep olsa da istatistiklerde bu yönde bir veri elde edilmemektedir (Frey, 2019).

Almanya'nın ardından, 2011'deki Suriye Krizi'nden bu yana, sığınmacıları ülkeye kabul açısından Avrupa'da ikinci sırada gelen İsveç, bilindiği üzere bu süreç öncesinde de göç almada önde gelen ülkelerden olmuştur. Göçmenlerin ülkeye entegrasyonu konusuna oldukça önem veren ülke, ayrımcılığa maruz kalınmaması adına azımsanmayacak çabalar sarf etmiştir. Aynı şekilde göçmenlerin suç araştırmalarında temsili söz konusu olduğunda, oldukça aktif bir performans sergilemiştir (Admir, 2017). Bu temsil çabalarıyla doğru orantılı olarak, göçmenlerin suça karışması hususunda, Almanya'daki istatistiklerin oldukça gerisinde kalmıştır.

İsveç Suçu Önleme Ulusal Konseyi'nin 1996 tarihli raporu incelendiğinde, göçmenlerin suç işlediği vakaların, suçun ciddiyetiyle doğru orantılı olarak arttığı görülmüştür. Göçmenler içinde toplama vurulduğunda, Almanya ile benzer şekilde, suç işleyenlerin yüzdesi küçük kalmıştır. Fakat her halükârda, aynı yaş grubundaki İsveç vatandaşları ile kıyaslandığında, yarı oranla daha yüksek bir sonuç elde edildiği ortaya çıkmıştır. Aynı konsey tarafından 2005 yılında açıklanan bir raporda, öncekiyle paralel şekilde, suç eğiliminin suçun ciddiyetine göre arttığı ifade edilmiştir (Adamson, 2020).

2016'da yayınlanan bir başka raporun da tasdik ettiği üzere, göçmenlerin en yüksek orana sahip olduğu suçlar, cinsel taciz ve tecavüz suçları olmuştur. Mahkûmiyetle sonuçlanan vakaların incelenmesi sonucunda, fail ve mağdurun tanışmadığı 129 vakadan 97'si göçmen suçlular tarafından işlenmiştir. Yine aynı tarihlerde yayınlanan bir başka rapora göre; halka açık alanlarda gerçekleşen taciz vakalarında, göçmenlerin azımsanmayacak bir oranla önde olduğu görülmüştür (Nyheter, 2016). Organize suç alanı ise göçmenlerin ön planda olduğu bir diğer bölümü oluşturmuştur. Yerel bir gazetenin araştırma sonuçlarına göre, Stockholm'deki suç çetelerinin üyeleri %94 oranla birinci veya ikinci dereceden göçmen olarak saptanmıştır (Claes, 2017).

Bu noktada, İsveç Ulusal Suç Önleme Konseyi'nin araştırmalarının da doğruladığı bir ön yargı söz konusu olmaktadır. Zira göçmenlerin suç işleme potansiyelinden şüphelenilme oranı, bir İsveç vatandaşına göre 2.5 kat fazladır. Bu doğrultuda, göçmen karşıtı olmayan ulusal basın organlarının da gündeme taşıdığı '*göçmenlere karşı algılarda manipülasyonlar yapıldığı*' iddiası mantıklı bulunmaktadır. Stockholm Üniversitesi'nin de '*Birkaç münferit olay baz alınarak, göçmenlikle ilgili yapılan iddiaların doğruluk taşımadığı*' açıklaması durumun en azından bir kısmının algı meselesi olduğunu göstermektedir (The Globe and Mail, 2017).

Özellikle son mülteci krizi ertesinde, Avrupa'yı etkisi altına alan aşırı sağın yükselişi, göçmenler hakkındaki olumsuz düşüncelerin de artışına yol açmıştır. Buna binaen, göçmenlerin en çok maruz kaldığı ön yargılardan biri, suç ile ilişkilendirilme düzeyleri olmuştur. Aşırı sağ yönetimlerin, zaten tasvip etme-

dikleri göçmen kotalarını aşağıya çekmek adına en çok kullandıkları argüman, göçmenlerin bilfiil suç işledikleri savıdır. Bu doğrultuda, söz konusu argümanı destekleyen ulusal medya kuruluşları da kamuoyunun bu alanda manipüle edilmesine ön ayak olmuşlardır.

Avusturya, göçmenlerin suç oranları hususunda ortaya koyduğu istatistiklerde, başta tarihsel olarak yakın bağlar içerisinde olduğu Almanya'yı hedef almıştır. Bu bağlamda, yapılan araştırmalara göre, bir suç söz konusu olduğunda bir Almandan şüphelenilme olasılığı bir Avusturyalıdan şüphelenilme olasılığı karşısında azımsanmayacak kadar yüksek çıkmıştır. Doğruluğu kanıtlayamayan benzer bir istatistik ise 20 Almandan birinin Avusturya'da suç işlediğini göstermiştir. Bu, ülkeler arası serbest geçiş ve Almanların Avusturya'daki gerçek oranının bilinmemesi dolayısıyla, imkânsız bir istatistik durumuna düşmüştür (The Local, 2018).

Son yıllarda yaşanan mülteci krizi sonrası yapılan araştırmalara göre, sığınmacıların ortalama olarak yerel halktan daha yüksek bir suça karışma oranları olduğu gözlemlenmiştir. Fakat bu durum, ulusal bir takım göçmen karşıtı medya organlarında yayınlananın aksine, 'göçmenler suç işler' algısını oluşturmak için yeterli verileri sunmamaktadır. Buna ek olarak, bu hususta elde edilen istatistikler "işlenen suçların gerçek yüzdesini çarpıtabileceği gibi, tekrarlanan suçları da hesaba katmamıştır" (The Local, 2018).

Avrupa'daki muhafazakâr yönetimlere örnek olabilecek bir sistemin başında bulunan Avusturya Şansölyesi Sebastian Kurz, kadınlara karşı işlenen suçlara getirilen yeni reformda göçmenlere de değinmiştir. 2017 ve sonrasında artan, özellikle kadına karşı şiddet ve cinayet suçlarında göçmenlerin payı olduğu, ısrarla vurgulanmıştır. Söz konusu suçların faillerinin "sıklıkla Avusturyalı olmadıkları, diğer ülkelerden ve diğer kültürlerden geldikleri" ifade edilmiştir (Reuters, 2019). Hükümetin, bu göçmenler ve suç kavramlarını yan yana koyduğu açıklamaları ve ulusal basının buna yönelik yaklaşımı, göçmenlere karşı bu hususta kamuoyunda oluşabilecek algının da öngörülebilmesini sağlamıştır.

Güvenlik Endişeleri Bakımından Slovakya, Çekya ve Macaristan

Mülteci Krizi'nin başlangıcından itibaren, göçmen karşıtı duruşlarını hiç değiştirmeyen bazı AB ülkeleri, güvenlik kapsamındaki endişelerini çoğunlukla başlıca argüman olarak kullanmışlardır. Avrupa'da göçmen karşıtı duruş denildiğinde, ilk akla gelen ülkelerden olan Slovakya, göçmenler hususunda oldukça kısıtlayıcı politikalara sahip olmuştur. Ülkenin özellikle Suriye Krizi ertesinde göçmenlere karşı sergilediği düşmanca tavır, BM ve AB'nin tüm çabalarına rağmen herhangi bir yumuşama göstermemiştir. Göçmenlerin suça karışmalarından ziyade, Slovakya'da özelliklere göçmenlere karşı nefret suçlarında, azımsanmayacak bir artış saptanmıştır. Bu doğrultuda, aşırı sağ göçmen karşıtı gruplar, 'ülkeyi koruma' hedefi altında paramiliter gruplar kurmuşlardır (The Global Detention Project, 2019).

Slovakya, son yıllarda Avrupa'nın belli başlı yerlerinde gerçekleşen terörist eylemleri de göçmen karşıtı tutumunu güçlendirmek amacıyla kullanmıştır. "Ülkelerindeki her Müslümanı izleyeceklerini" ifade eden Slovakya Başbakanı Robert Fico, mültecilere uygulanan insan haklarına aykırı birtakım muamelelere de gerekçe bulmuştur (Lerner, 2016).

Slovakya, mültecileri mecbur tuttuğu gözaltı prosedürleri dolayısıyla, BM İnsan Hakları Komisyonu'ndan ve dünya kamuoyundan eleştiri almakla beraber tutumunu değiştirmemiştir. Güvenlik endişeleri gerekçe gösterilerek sığınmacıların hapisane benzeri gözaltı merkezlerinde tutulmaları ve çoğunlukla alternatif sunulmaması, temel insan haklarına aykırıdır. Ayrıca çocuklu ailelere sistematik olarak uygulanan gözaltı prosedürleri ve buna mecbur tutulan kişilerin bu süreçte kendi masraflarını karşılama zorunluluğu, ahlaki ve insani yönden kabul edilebilir olmamakla eleştirilmiştir (Reliefweb, 2019).

Suriye Krizi'nin Avrupa'yı etkisi altına aldığı kesinleştikten sonra, ülkesine sığınmacı kabul etmeme konusundaki ısrarı aşikâr olan bir diğer ülke Çekya olmuştur. Çekya, bu konudaki politikasını, ülkeye sığınma başvurusunda bulunan mültecileri aşılmaz kuralları ve süreci uzatan prosedürleriyle caydırmak üzerine kurmuştur. Daha sürecin başlarında, 2015'te dönemin Çek Cumhurbaşkanı Milos Zeman, göçmenlere karşı memnuniyetsizliği ortaya koymaktan çekinmemiştir. "*Orta Doğu ve Kuzey Afrika'dan Çek Cumhuriyeti'ne kabul edilen sığınmacıların İslam Devleti terörü ve yeni gettoların oluşması gibi güvenlik tehditleri getirdiğini*" iddia etmiştir (Prague Post, 2015). Buna ek olarak, ülkeyi transit geçiş noktası olarak kullanan mültecileri de göz önünde bulundurarak, izinsiz girişlere karşı sınırlarında ordu ve polis güçleri konuşlandırmıştır.

Buna ek olarak kamuoyunun bu alandaki düşüncesi de bir suç karşısında, göçmen bir kişinin, ülke vatandaşından daha çok şüpheli bulunduğu yönünde olmuştur. Çekya Kriminal Servisi tarafından yapılan bir araştırmaya göre, bir suç karşısında zanlı durumunda bulunan göçmenlerin yarısından fazlası hüküm giymiş ve suçları nihayetinde kesinleşmiştir (General Directorate of the Prison Service of the CR, 2020). Bu tip istatistikler de kamuoyunun 'göçmenler suç işler' algısını pekiştirmiştir.

Göçmen karşıtlığı konusunda Avrupa'nın önde gelen aktörlerinden biri olan Macaristan, krizin başlangıcından bu yana katı tutumunda ısrarcı bir şekilde sabit kalmıştır. Hükümetin bu alanda sergilediği hoşgörüsüzlük bir yana, kamuoyunun bu hususta desteğini almak adına çaba sarf ettiği bilinen bir gerçektir. Ülkeye sığınmacı kabul etmemek adına referandum dahi düzenleyen hükümet, istediği sonucu almak adına bu referanduma giden süreçte oldukça çaba sarf etmiştir. Ulusal medya organlarının hepsini seferber ederek, mülteci karşıtı söylemlerini yaymaya çabalamış; bu uğurda tüm ülkeye afişler yerleştirerek, vatandaşlarının adreslerine bilgilendirme kitapçıkları göndermiştir (Bard, 2017). Bütün bu çabalara rağmen, referandum yeterli katılımın sağlanamaması dolayısıyla geçersiz sayılmıştır. Fakat hükümetin bu süreçte yaptığı propagandalar dolayısıyla, kamuoyunda mültecilere karşı bir ön yargı oluşması kaçınılmaz olmuştur.

Göçmenlere karşı gösterilen bu hoşgörüsüzlük ve karalama kampanyalarının bir diğer sonucu da halkta infial oluşturmaları ve akabinde işlenen nefret suçları olarak tezahür etmiştir. Resmi istatistiklerle desteklenmekten kaçınılan bu durum, kamuoyunda birkaç haberle gündeme gelmiş ve uluslararası alanda oldukça tepki almıştır. Macaristan Başkanı Orban'ın göçmenlere karşı oluşturduğu bir diğer 'güvenlik tedbiri' ise sınır avcıları olmuştur. Yalnızca göçmenlerle ilgili görev yapan ve yetki sınırları hayli geniş olan sınır avcıları, göçmenlere 'kötü ve sert muamele ile göçmenleri dışarda tutma' görevini üstlenmiştir (Gozdziak, 2019).

Yapılan muameleler ve caydırıcı önlemler dolayısıyla, ülkeyi transit geçiş noktası olarak kullanmak isteyen mülteciler de Macaristan'la sorunlar yaşamışlardır. Tatmin edici herhangi bir açıklama getirilmeden, Almanya'ya geçiş yapmak isteyen mülteciler belirsiz sürelerde Keleti Tren İstasyonu'nda bekletilmişlerdir. Macaristan 'güvenlik tedbirleri' kapsamında yaptığı bu uygulamalarda, mağdur mültecilere herhangi bir alternatif sunmamış ve gereksinimlerini karşılamak adına bir girişimde bulunmamıştır. Bu durum ülkenin mültecilere dair tutumunu, şüpheye yer bırakmayacak şekilde ortaya koymakta ve 'güvenlik' hususunun mültecilere kötü muameleye nasıl alet edildiğini açıkça göstermektedir.

Güvenlik Endişeleri Bakımından Türkiye

Diğer örneklerle kıyaslandığı zaman, Türkiye Suriye Krizi'nin başlangıcından beri mültecilere karşı en hoşgörülü ve kabullenici tavrı sergileyen ülke olmuştur. Gerek tarihsel geçmiş gerek Türk toplumunun yapısı itibarıyla, Türkiye'de göçmenlere karşı algı genel anlamda olumsuz seyretmemiştir. Aksine, misafir tutumu ve bu doğrultuda hoşgörülü yaklaşımlar olması gereken olarak kabullenilmiştir. Suriye Krizi döneminin başlangıcında bu genel tavır korunmuş ve sığınmacılara savaştan kaçan mağdur kimseler olarak bakılarak pozitif bir yaklaşım sergilenmiştir. Fakat gerek sürecin uzaması ve belirsiz hale gelmesi gerekse Suriyelilerin öngörülemez akını ve bunun ekonomik/toplumsal sonuçları sebebiyle bu olumlu havada değişimler olmuştur.

Bu olumsuz değişimlere ek olarak, toplumun Suriyelilere karşı güvenlik algısı da negatif yönde değişmiştir. Yapılan bir kamuoyu araştırmasında halka "*Suriyeli Sığınmacıların Buldukları Yerlerde Şiddet, Hırsızlık, Kaçakçılık ve Fuhuş Gibi Suçlara Bulaşarak Toplumsal Ahlak ve Huzuru Bozdukları*" yönünde bir soru sorulmuştur. Verilen cevaplarda, %62,3 oranında kişi bu düşünceye katılmıştır. Bu soruya nötr kalan kişilerin oranı %14,5 olurken, %23,1 ise katılmadığını belirtmiştir. Bir başka deyişle, kamuoyunda 'Suriyeliler suç işler' şeklinde yaygın bir ön yargı oluşmuştur (Erdoğan, 2018, s. 133).

Fakat gerçekte elde edilen kriminal istatistikler kamuoyu kanısının tersini işaret etmektedir. TÜİK verilerinden elde edilen sonuçlara göre, "*Türkiye'de 2015 yılında TCK ve bazı özel kanunlar kapsamında verilen mahkumiyet kararlarının yalnızca %0.59'u yabancı uyruklulara verilmiştir.*". Buna ek olarak İçişle-

ri Bakanlığı tarafından açıklanan verilere göre, Suriyelilerin karıştıkları suçlar, Türkiye'deki toplama oranlandığında, 2014-2017 yılları için, %1.32 gibi bir oran çıkmıştır. Bu olayların büyük çoğunluğu da Suriyelilerin kendi aralarındaki anlaşmazlıklardan doğan asayiş olayları olarak kayda geçmiştir (Taştan, Haklı ve Osmanoğlu, 2017, s. 24).

Bu araştırmalar ve istatistikler göstermektedir ki Suriyelilerin suç işlediği algısı büyük oranda bir ön yargıdan ibarettir. Buna ek olarak, bu ön yargının Suriyelileri ötekileştirip yalnızlaştıracağı ve sosyal problemlere sebep olacağı yapılan çalışmalarla saptanmaktadır (Özbey, 2018-a). Bunun önüne geçmek adına, gettolaşmanın ve ötekileşmenin önüne geçmek gerektiği vurgulanmaktadır (Özbey, 2018-b). Suriyelilerin, yabancı oldukları bu toplumda gruplaşmalarının ve bu kalabalık gruplar halinde, belli bölgelerde yoğunlaşmalarının, toplumla aralarındaki kopukluğu arttırabileceği öngörülmektedir. Bu komün halindeki yaşamın aynı zamanda toplumda daha saldırgan ve tehlikeli bir izlenim bırakarak, infial ve Suriyelilere güvensizliği arttıracağı düşünülmektedir (Kızmaz, 2018, s. 401). Suriyeliler hususunda, asılsız olduğu araştırmalar ve istatistiklerle kanıtlanmış olumsuz güvenlik algısının değişmesi, tarafların aynı toplum içinde sükûnetle var olabilmesi adına en önemli unsurlardan birini oluşturmaktadır.

Ülkelerin Karşılaştırması

Genel anlamda göçmenler söz konusu olduğunda görülen güvenlik endişeleri, Suriye krizinde de kendini göstermiştir. Öngörülemeyen göç akınına karşı, AB üye toplulukları, güvenlik hususunda tedbirler almak durumunda kalmışlardır.

Almanya'nın göç akını ertesindeki istatistikleri incelendiğinde, göçmenlerin suç eğilimlerinin sanılandan daha düşük bir oranda seyrettiği açıkça görülmüştür. Hırsızlık ve dolandırıcılık gibi mülteciler arasında çok işlenen suçların da çok az bir kesime ait olduğu tespit edilmiştir. Kamuoyundaki ön yargının aksine, mülteciler suç istatistiklerinde önemli bir oran temsil etmemişlerdir. İsveç'te Almanya'dan farklı olarak göçmenlerin en çok karıştığı suçlar, taciz ve tecavüz vakaları olarak belirlenmiştir. Göçmenler içerisinde yine belli bir kesimin işlediği bu suçlar, araştırmalara göre bütün göçmenlere mal edilmiş ve suç işleme potansiyelinden şüphelenilme oranı, bir İsveçliye göre 2,5 kat fazla bulunmuştur. Aşırı sağın yükselişte olduğu Avusturya Hükümeti, göçmenlerin yüksek oranda suça karıştıklarını iddia etmiştir. Bu doğrultuda, ulusal ana akım medya ile iş birliği içerisinde kamuoyunda bu yönde bir algı oluşmasına sebep olmuştur. Fakat istatistikler, bu algının oluşmasına yetecek kadar veri olmadığını işaret etmiştir. Göçmenlerin yerel halktan, önemli ölçüde fazla oranda suça karıştığı algısı olumsuz bir varsayım olarak kamuoyunda yer etmiştir.

Slovakya'da özellikle göç krizi akabinde, ülke içindeki göçmenlere karşı nefret suçlarında azımsanmayacak bir artış tespit edilmiştir. Hükümetin 'ülkedeki her

Müslümanı izleyecekleri' yönündeki açıklamaları ve ana akım medyanın bunları gündeme taşıması bu hususta bir algı oluşmasına neden olmuştur. Bu durum ayrıca, Slovakya sınırları içindeki sığınmacıların haksız ve temel insan haklarına aykırı uygulamalara maruz kalmasına sebep olmuştur. Çekya, süreç ilerledikçe mültecileri caydırmaya yönelik politikalarını, oluşturdukları 'güvenlik tehditlerine' dayandırmıştır. Kamuoyuna, 'göçmenlerin yarısından fazlasının, şüpheli buldukları suçlar karşısında nihayetinde hüküm giydiği' şeklinde istatistikler sunulmuştur. Nihayetinde, göçmenler suç işler algısıyla, uygulanan haksız muameleler meşrulaştırılmaya çalışılmıştır. Macaristan'ın yaptığı mülteci karşıtı propagandalar ve uygulamalar, halkın bir kısmında nefret suçları işlenecek düzeyde infial oluşmasına sebep olmuştur. Uluslararası alanda oldukça tepki çeken bu durum, hükümetin bu husustaki tavrını değiştirmemiş, aksine sınır avcıları adı altında, yeni bir güvenlik mercii oluşturulmuştur. Buna ek olarak, ülkeyi transit geçiş noktası olarak kullanan mülteciler de güvenlik tedbirleri adı altında haksız muamelelere maruz bırakılmışlardır.

Ülkelerin bu husustaki yaklaşımları incelendiğinde, hepsi farklı oranlarda da olsa güvenlik hususunda birtakım adımlar atmaktadır. Buna ek olarak Almanya, İsveç ve Avusturya gibi, mültecilerin nispeten olumlu karşılandığı ülkelerde bile işlenen birtakım suçlar göçmenlerin tamamına mal edilebilmektedir. Söz konusu, göçmenlere karşı hoşgörülü olarak nitelendirilen bu ülkelerde, herhangi bir suç işlenmesi durumunda göçmenlerin doğrudan zan altında bırakılması, ön yargıların ne kadar ileri düzeyde olduğuna işaret etmektedir. İstatistikler aksini gösterse dahi 'göçmenler suç işler' algısı yerleşmiş bir argüman olarak varlığını sürdürmekte ve göçmen karşıtları tarafından ısrarla kullanılmaktadır.

Anlatılanlara ilave olarak, Slovakya, Çekya ve Macaristan gibi, göçmenlere karşı olumsuz görüşlerin hâkim olduğu ülkelerde, göçmenlerin işlediği suçlardan çok, onlara karşı işlenen nefret suçları gündeme gelmektedir. Göçmen karşıtı hükümetlerin oluşturduğu olumsuz ön yargı nedeniyle, göçmenler potansiyel suçlu oldukları gerekçesiyle, haksız muamelelere maruz kalmaktadırlar. Aynı şekilde söz konusu ülkeler, göçmenlere karşı uyguladıkları bu olumsuz politikalar ve haksız uygulamaları 'güvenlik endişeleri' kılıfıyla meşrulaştırmaya çalışmaktadırlar.

Türkiye'de ise, diğer ülkelerle benzer şekilde Suriyeli sığınmacıların suç işlediğine dair olumsuz bir algı oluşmuştur. İstatistikler aksini göstermesine rağmen, Suriyelilere potansiyel suçlu ön yargısıyla yaklaşmış, bu durumda kendi içlerinde gettolaşmalarına ve dolaylı olarak sosyal problemlere yol açmıştır. Toplumun bu husustaki olumsuz yargısının, Suriyelilerin ötekileştirilmesi ve dolaylı olarak daha fazla suça itilmesi yönünde sorunlara yol açacağı öngörülmektedir.

Sonuç

Ülkeler, söz konusu krizde ilk olarak ulusal güvenliklerini koruma argümanını öne sürmüşler ve bu doğrultuda hareket ederek, mevcut düzenlerinde değişikliğe

gitmişlerdir. Başta coğrafi olarak krizin yanı başında olan Türkiye Cumhuriyeti ve transit geçiş veya nihai varış noktası olan Avrupa ülkeleri olmak üzere, bütün bölge sınır güvenlikleri adına girişimlerde bulunmuşlardır. İlegal göçü ve oluşturduğu tehditlerini bertaraf etmek amacıyla, birtakım ortak planlara da imza atan bu devletler, güvenliğin birinci öncelikleri olduğunu açıkça ortaya koymuşlardır. Buna ek olarak, ülkelere kabul etmek durumunda kaldıkları mülteci ve sığınmacıların, sınırları içerisinde sebep olabileceği güvenlik endişeleri için de çeşitli planları uygulamaya koymuşlardır.

Krizin, Avrupa Birliği temelinde ayrıştırıcı bir etki yaptığı net bir şekilde ortaya çıkmıştır. Üye ülkeler arasındaki anlaşmazlıklar ve bunların vardığı noktalar bunu destekler nitelikte olmuştur. Avrupa Birliği'nin kurucu antlaşmalarında, topluluk temelleri olarak gösterdiği "dayanışma, adil sorumluluk ve yük paylaşımı, özgürlük, eşitlik, çeşitli şartlar altında birlik olma" gibi değerleri, söz konusu kriz karşısında ortak hareket etmeye yetmemiştir. Topluluk üyesi ülkeler, söz konusu krizden en çok etkilenen ortaklarını büyük çoğunlukta kaderleriyle baş başa bırakmıştır. Süreci içerisinde yapılan birtakım yardımlar, genellikle yüzeysel kalmış ve 'adil yük paylaşımı' temennisine yaklaşmamıştır. İkinci Dünya Savaşından bu yana bu şekilde bir uluslararası kaosla karşılaşmamış olan devletler, bu sorunu öncelikle kendi içlerinde ortak hareket ederek çözmeye çalışmışlardır. Bu hususta gerekli dayanışmayı sağlayamamak, devletleri, sorunu üçüncü ülkelerle iş birliği içerisinde çözmeye mecbur bırakmıştır. Göç krizinin çözülememesi, ülkelerin ulusal göç ve iltica politikalarına geri dönüş yapması ve nihayetinde düzensiz göç hareketlerinin kontrol altına alınamaması, uzun vadede AB için varoluşsal bir sorun haline gelecektir.

Mülteci krizinin geldiği nokta sonucunda alınan kararlar açıkça göstermektedir ki devletler ortak politika yürütmenin aksine baskı altında ulusal çözümlere dönüş gerçekleştirmişlerdir. 2020 yılında yaşanan ve küresel olarak bütün devletleri, beklenmedik bir çıkmaza sokan Covid-19 Pandemisi de bunu ilerleyen bir sebep olmuştur. Bu durumda, Avrupa Birliği'nin övündüğü "ortak kimlik" ve bu doğrultuda gerçekleştirilmesi gereken dayanışma ruhunun, "Avrupa Göç Krizi" karşısında işlevsiz kaldığı açıkça görülmüştür. Bu gibi durumlarda, topluluk dayanışması ikinci plana alınarak, ulusal güvenlik, refah ve çıkarlar ön planda tutulmaktadır.

Türkiye, Suriye Krizinde incelenen diğer ülkelerden ayrı bir noktada yer almıştır. Gerek geleneksel yapısı gerek tarihinde karşılaştığı örnekler sebebiyle, Türkiye Suriye Krizi'ne başından beri insani yönden bakan tarafta olmuştur. Bölgede, Suriye ile komşu olması sebebiyle, iç savaşın patlak verdiği 2011 yılından itibaren bizzat krizin içinde kalmıştır. Bu doğrultuda, Suriyeli mültecilerin can güvenliklerini korumak adına hareket edebileceği ilk nokta olan Türkiye, mültecileri 'açık kapı politikası' ile karşılamıştır. Gelen kimsenin geri çevrilmeyeceğinin taahhüdünü veren Türk Hükümeti, aynı şekilde sığınmacıları 'misafırperverlikle' karşılayacaklarını da belirtmiştir. Nitekim kısa sürede, öngörülenin oldukça üze-

rinde oranda mülteci akını önce Türkiye'ye oradan da muhtelif yollarla Avrupa'ya seyretmiştir. Bu süreçte Türkiye, 3,5 milyondan fazla sığınmacıyı ülkesinde barındırmış ve bu alanda en yüksek payı almak durumunda kalmıştır.

Beklenmedik oranda mülteci akınıyla karşı karşıya kalan Avrupa ve öngörülenin üzerinde sığınmacıyı çatısı altında barındırmak durumunda kalan Türkiye, krizin çözümü adına iş birliği yoluna gitmiştir. Buna binaen, geri kabul antlaşması, ortak eylem planı ve mülteci uzlaşmaları çerçevesinde tesis edilen iş birlikleri, tarafların yararına birtakım taahhütlere bağlanmıştır. Fakat söz konusu taahhütlerin kısmi olarak gerçekleştirilmesi ve nihayete erdirilememesi, iş birliği sürecinin başarılı sonuçlanmasının önüne geçmiştir.

Suriye Krizi ve dolayısıyla mülteciler sorunu hususunda, geçen 10 yılın ardından sürdürülebilir bir çözüme henüz ulaşamamıştır. Mültecilerin bir kısmı, hedeflerine ulaşmış ve yeniden hayatlarını kurmuş durumda olsalar dahi, azımsanmayacak bir oranda topluluk, belirsiz bir hayat sürmeye devam etmektedir. Söz konusu toplulukları güvenli bir ortam tesis etmeden geri göndermek ahlaki ve insani açıdan etik olmamakla beraber, uluslararası sözleşmelere de aykırı düşmektedir. Bu durumda yapılması gereken güvenli ortamı yeniden oluşturmaktır. Son yıllarda başta Türkiye olmak üzere Avrupa Birliği ve diğer uluslararası örgütler, mültecilere güvenli bölge tesis etmek amacıyla çalışmalar yürütmektedir. Buna rağmen, krizin ve dolayısıyla Suriyeli mültecilerin akıbeti belirsizliğini korumaktadır.

Geçen zaman içerisinde, AB ile tesis edilmeye çalışılan fakat pratikte tam anlamıyla işlemeyen ortak eylem planları tarafların farklı çıkarları ve beklentileri dolayısıyla kısmen askıda kalmış bulunmaktadır. Avrupa'nın ve Türkiye'nin ortak sorunu olarak nitelendirilebilecek "Suriye Göç Krizi", bütün çabalara rağmen henüz nihayete erdirilememektedir. Bu konjonktürde, tarafların kendi içlerinde yaşadığı anlaşmazlıklar ve bu doğrultuda giriştikleri uygulamalar, buna ek olarak adaletsiz oranlarda üstlendikleri maddi-manevi yük hususunda anlaşamadıkça, krizin stabilize edilemeyeceği öngörülmektedir.

Kaynakça

- Adamson, G. (2020). "Migrants and Crime in Sweden in the Twenty-First Century", Springer.
- DW, (2015) "Report: refugees have not increased crime rate in Germany", 13 Kasım 2015, <https://www.dw.com/en/report-refugees-have-not-increased-crime-rate-in-germany/a-18848890#:~:text=An%20official%20report%20says%20that,led%20to%20increased%20crime%20rates.&text=The%20German%20Federal%20Office%20of,those%20committed%20by%20native%20Germans.> (E.T. 16.05.2021)
- DW, (2016) "Report: Refugee-related crimes in Germany increase less than influx of asylum seekers", 17 Şubat 2016. <https://www.dw.com/en/report-refugee-related-crimes-in-germany-increase-less-than-influx-of-asylum-seekers/a-19053227> (E.T. 16.05.2021)

- Erdoğan, M. (2018). *Türkiye'deki Suriyeliler; Toplumsal Kabul ve Uyum*. İstanbul: Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- General Directorate of the Prison Service of the CR. (2020). Accused and Convicted Foreigners In Custodial Establishments and Prisons 2004-2018. https://www.czso.cz/csu/cizinci/1-ciz_akriminalita (E.T. 19.03.2021)
- Global Detention Project. (2019) *Slovakia Immigration Detention*. <https://www.globaldetentionproject.org/countries/europe/slovakia>. (E.T. 19.04.2021)
- Gozdziak, E. (2019). Using Fear of the “Other,” Orbán Reshapes Migration Policy in a Hungary Built on Cultural Diversity Migration Policy Institute, 10 Ekim 2019. 04 Nisan 2021 <https://www.migrationpolicy.org/article/orban-reshapes-migration-policy-hungary> adresinden erişilmiştir.
- Göç İdaresi Genel Müdürlüğü. (2019). *Geçici Korumamız Altındaki Suriyeliler* <https://www.goc.gov.tr/gecici-korumamiz-altindaki-suriyeliler> (E.T. 17.05.2021)
- Güneş, A. C. (2020). Refik Özdek'in Ocağımız Sönmesin Romanında Balkan Türklerinin Göçü. *Sinop Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 4, (1), ss. 315-344.
- Kızmaz, Z. (2018). Suriyeli Sığınmacılar: Güvenlik Kaygıları ve Suç. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 7, (2), ss. 392-431.
- Lerner, D. (2016). Why Slovakia won't embrace migration? Politico, / 17 Ağustos 2016. 19 Mayıs 2021 <https://www.politico.eu/article/why-slovakia-wont-embrace-migration-lubos-blaha-josef-rydlo> adresinden erişilmiştir.
- Lindsay, F. (2019). Refugees In Germany Did Not Bring Higher Risk To Germans. *Forbes*, 29 Ağustos 2019. <https://www.forbes.com/sites/freylindsay/2019/08/29/refugees-in-germany-did-not-bring-higher-risk-to-germans/#74ccdc771101> adresinden erişilmiştir. (E.T. 16.05.2021).
- Mazman, İ. ve İzci, L. (2018) Ulusal Ve Uluslararası Örgütler Tarafından Desteklenen Suriyeli Göçmenler. *Journal of Institute of Economic Development and Social Researches*. 4, (9), ss. 277-293.
- Özbey, İ. (2018). Algı yanlış; sanıldığı aksine Suriyelilerin karıştığı suç oranı oldukça düşük. *Hürriyet*, 15 Ekim 2018. <https://t24.com.tr/haber/algı-yanlis-sanildiginin-aksine-suriyelilerin-karistigi-suc-orani-oldukca-dusuk,723457> adresinden erişilmiştir. (E.T. 19.03.2021).
- Özer, Y. (2017). Mülteci Sorununun Türkiye-AB İlişkilerine Yansımaları, Yaprak Gülcan (Ed.), Sedef Akgüngör (Ed.), Yeşim Kuştepeli (Ed.) *Türkiye-AB İlişkilerinde Yeni Bir Konu: Mülteci Sorunu ve Türkiye-AB İşbirliği*. İstanbul.
- Pancevski, B. (2018). An Ice-Cream Truck Slaying, Party Drugs and Real-Estate Kings: Ethnic Clans Clash in Berlin's Underworld. *The Wall Street Journal*, 21 Ocak 2018. 16 Mayıs 2021 <https://www.wsj.com/articles/ethnic-crime-families-provoke-german-crackdown-1539604801> adresinden erişilmiştir.
- Petersson, C. (2017). Brotten, skulderna, bakgrunden – sanningen om de gängkriminella i Stockholm. *Expressen*. 30 Ocak 2017. <https://www.expressen.se/nyheter/qs/gangen-inifran/brotten-skulderna-bakgrunden--sanningen-om-de-gangkriminella-i-stockholm/> adresinden erişilmiştir. (E.T. 18.05.2021)
- Petra B. (2017). What Is Behind The Low Number Of Hate Crimes In Hungary? Newsletter of the European Society of Criminology, 03 Şubat 2017. <https://escnewsletter.org/newsletter/2017-1/what-behind-low-number-hate-crimes-hungary> adresinden erişilmiştir. (E.T. 19.2021)

- Prague Post. (2015). Zeman: Refugees should be promptly returned. (E.T. 19.05.2021)
- Reliefweb. (2019). Immigration Detention in Slovakia: Punitive Conditions Paid for by the Detainees. <https://reliefweb.int/report/slovakia/immigration-detention-slovakia-punitive-conditions-paid-detainees-january-2019> (E.T. 19.05.2021)
- Reuters. (2019). Austria plans tougher sentences for crimes against women. <https://www.reuters.com/article/us-austria-politics-crime/austria-plans-tougher-sentences-for-crimes-against-women-idUSKCN1Q21XQ> (E.T. 18.05.2021)
- Saatçioğlu, B. (2017). AB'nin Mülteci Krizi: Normlar-Çıkarlar Dikotomisi Üzerinden AB'yi Yeniden Değerlendirmek. Yaprak Gülcan (Ed.), Sedef Akgüngör (Ed.), Yeşim Kuştepeli (Ed.) *Türkiye-AB İlişkilerinde Yeni Bir Konu: Mülteci Sorunu ve Türkiye-AB İşbirliği*. İstanbul.
- Skodo, A. (2017). Swedish immigration is not out of control – it's actually getting more restrictive. Independent. 3 Mart 2017. <https://www.independent.co.uk/news/world/politics/swedish-immigration-not-out-control-it-s-actually-getting-more-restrictive-a7605071.html> adresinden erişilmiştir. (E.T. 16.05.2021)
- Svt Nyheter. (2016). Ny kartläggning av våldtäktsdomar: 58 procent av de dömda födda utomlands. <https://www.svt.se/nyheter/granskning/ug/ny-kartlaggning-av-valdtaktsdomar-58-procent-av-de-domda-fodda-utomlands> (E.T. 17.05.2021)
- Taştan, T. Haklı, S. Z. ve Osmanoğlu, E. (2017). *Suriyeli Sığınmacılara Dair Tehdit Algısı; Önyargılar ve Gerçekler*. Polis Akademisi Yayınları. 29, (9).
- The Globe and Mail. (2017). Sweden's rape crisis isn't what it seems. <https://www.theglobeandmail.com/opinion/swedens-rape-crisis-isnt-what-it-seems/article30019623/> (E.T. 18.05.2021)
- The Local. (2018). Study shows the tenuous link between foreigners, refugees and criminality. <https://www.thelocal.de/20181221/study-shows-the-tenuous-link-between-foreigners-refugees-and-criminality> (E.T. 18.05.2021)
- The Telegraph. (2017). Migrant crime in Germany rises by 50 per cent new figures Show. <https://www.telegraph.co.uk/news/2017/04/25/migrant-crime-germany-rises-50-percent-new-figures-show/> (E.T. 23.05.2021)